

ШҚО білім басқармасы Күршім ауданы бойынша білім бөлімінің
«Күршім ауылының балабақшасы» КМҚК

Жеке дамыту картасы

Талғатқызы Айғаным

Арнайы маман: Кәдірбек Ж.С

2025-2026 жыл

Жеке даму картасы

Аты – жөні Шаматқожа Айтанов.
Туылған күні айы жылы 30.09.2021.
Ата-анасы туралы мәлімет Шамат
Әкесі Мұратқасым Шамат
Анасы Мейрамбаева Әлігеріс Келменқызы
ПМПК қорытындысы Задержка психического развития.
ОН Р. I-уровня.

Естуі жақсы Зейіні жақсы

Анамнез.

Нешінші жүктіліктен 4
Жүктілік қалай өтті (таксикоз, анемия, ауру түрі, жаракат, түсік тастау қатері, антибиотик қабылдау) таксикоз, анемия
Босану қалай өтті (жедел, шұғыл, ұзақ созылды) жедел
Қай кезде бала жылады туғанда Қай кезде баланы анасының кеудесіне қойды Бірден, туғанда
Физикалық дамуы, 1 жасқа дейін қандай аурумен ауырды ешқандай

Ерте жастағы психомоторлық дамуы.

Басын ұстай бастады 3-4 ай Отырды 8-9 ай Жүрді 1,5
Бір жылда сөйлеу тілінің дамуы
Гүілдеуі 1-2 ай Былдыр 5-6 Сөз 1,5-2
Сөз тіркесі 3-4 жас

1 жасдан кейінгі физикалық және ауызша сөйлеу дамуы

Қаншалықты жиі және қалай ауырады сирек
Тыныш немесе тынышсыз және қалай ұйықтайды тоңышты, жақсы ұйықтайды
Қай кезден бастап ауытқушылық байқалды 1,5 жас
Қандай дәрігерлер мен мамандарда тіркеуде тұр дефектолог, логопед

I. Жалпы дамуы

Тексеру сауалнамасы	Жылдың басы	I-ші жартыжылдық	II-ші жартыжылдық
1. Байланысу еркешелігі - жылдам және баяу; - тұрақты мінез-құлық; - формальды артықшылығы қабылдамайды; Жағымсыздық көрсетеді;	<i>жогаша тұрақты</i>	<i>жогаша тұрақты</i>	<i>жогаша тұрақты</i>
2. Жалпы моторикасының дамуы - жоғары деңгей, қозғалысы еркін орталықтандырылған, қимылы баяу, сабырлы, көз қарасы тіке, ашық; - Орташа деңгей, үйлестірілген қозғалыстар; Көз қарасы ештемеге қызықпайды, қимыл-қозғалысы баяу - Төмен деңгей, қимыл қозғалысы мақсатсыз, тынышсыз, Өзіне бағынбайды, Көз қарасы тұрақсыз.	<i>жогаша</i>	<i>жогаша</i>	<i>жогаша</i>
3. Ұсақ қол моторикасын дамыту. - Жоғары деңгей: нақты саусақ қимылы, екі қолдың қозғалысы; - Орташа деңгей: Екі қолдың қозғалысының дәлдігі мен келісімділігінің бұзылуы; қолдың бұлшықет тонусының бұзылуы (гипотонус, гипертонус, тремор); - Төмен деңгей: қол қимылының дәлдігінің бұзылуы орташа, гипертонус	<i>жогаша</i>	<i>жогаша</i>	<i>жогаша</i>
4. Нұсқауларды түсінуі - тез қабылдайды; - қайталағаннан кейін; - түсіндіруден кейін;	+	+	+

- мүлде түсінбейді			
5. Білімділігі - көмекті қажет етпейді; - ынталанады; - түсіндіреді; - көрнекі түрде тиімді; - нақты оқыту, көмекті қажет етеді	+	+	+
6. Жұмыс қарқыны - жоғары; - орташа; - қалыпты; - төмен	жотара	жотара	жотара
7. Қызмет түрі - белсенді, мақсатты; - жеткіліксіз; - мақсатсыз	+	+	+

II. Танымдық қызметті тексеру

1. Қабылдау ерекшеліктері - суретті аяқтау қабілеті; - формаларды тану, қабылдау (түсіну); - геометриялық фигуралар; - суретте берілген формаларды тану; - сандарды қабылдау; - бастапқы түстер; - реңді түстер; - кеңістікті бағдарлау; - уақытты білу (тәулік, жыл мезгілдері).	+	+	+
2. Есте сақтау қабілеті - көріп есте сақтау; - есту; - қабылдағышпен есту; - ұзақ мерзімді; - қысқа мерзімді.	+	+	+
3. Назар аудару ерекшелігі - тұрақты; - ауытқу; - тұрақсыз.	тұрақты	тұрақты	тұрақты
4. Ойлау қабілеті -Жалпы деңгейі: - бекітеді; - әрдайым емес; - көмекті қажетсінеді; - өз бетімен орындай алмайды; - қорыта алмайды.	+	+	+

Абстракцияның деңгейі: - дұрыс орындайды; - дұрыс орындайды, катесін өзі түзетеді; - дұрыс емес орындайды, көмекті қажет етеді; - көмекті қажет етпейді; - тапсырманы орындаудан бас тарту. Ауыспалы мағынаны түсіну: - ойлайды, түсінеді, береді; - дұрыс түсінбейді, көмекті қажет етеді; - қатынас орнатпайды, көмек тиімді; - логиканы түсінбейді, қарым-қатынас көмек арқылы жүреді; - тапсырмадан бас тарту.	+	+	+
5. Құрастыру ерекшеліктері - үлгіге қарап құрастыру; - өз бетінше құрастыру; - құрастыру.	+	+	+
6. Қызығушылық реакциясы - қызығушылық; - толқу; - ұқыптылық; - енжарлық;	+	+	+
III. Сөйлеу белсенділігін зерттеу			
1. Сөздердің байланысуы: әңгімелесу - Сенің атың кім? - Сенің жасың нешеде? - Сенің анаңның аты кім? - Сенің әкеңнің аты кім? - Ана, әкең қайда жұмыс жасайды? - Сенің достарың бар ма?	+	+	+

Сурет арқылы (сюжетті) сөйлем құрау «Жаңбыр»	+	+	+
Суреттер сериясы бойынша сөйлем құрау «Шәйнек сынды»	+	+	+
5-6 сөйлемнен оңай түсінік айту	—	—	—
Заттардың сипаттамасына сөйлем құрау «Ойыншық»	+	+	+
2. Сөздік - белсенді; «Не көрсетем, соны ата» (тақырыптық сөздік): - алма - сәбіз - кесе - пальто - мысық - сағат - машина - конфет - енжар; «Атын атаймын, соны көрсет»: - алмұрт - жұмыртқа - кеме - кара өрік - шарф - халат - тасбақа - сиыр - түлкі	+	+	+
3. Сөйлеудің грамматикалық құрылымы «көп - аз» «жұмсақ - қатты»	+	+	+

4. Айтылуы және айырмашылық дыбыстар - а, у, н - с, з, ш - қ, ж, ш - р, л, м - са-ша, ко-ро, лу-ру, көрсет, кайда көз - сөз, ара – ала, Осы дыбыспен суреттерді таңдаңыз Сөздегі дыбыс: - басында - ортасында - соңында	+ + + — + <i>дәбестер табу қызығатын</i>	+ + + + + <i>дәбестер табу қызығатын.</i>	+ — — — + <i>дәбестер сараланбаған</i>
Сөздерді синтездеуге және анализдеуге дайындығы	—	—	—
IV. Оқыту дағдыларын зерттеу			
1. ФЭМП - сандар ұғымы; - сандық жүйелік, - есептеу дағдылары Қосу Азайту	+ —	+ —	+ —
2. Сауат ашу - Әліппидегі дыбыстарды білу.	—	—	—
-Дыбыстық сөздерді талтауды орындау «көкөніс»	—	—	—

«Бекітемін»
 ШҚО Білім басқармасы
 Күршім ауданы бойынша
 білім бөлімінің «Күршім ауылының
 балабикшасы» КМҚК меңгерушісі:
Кулдабаева Н.К.Кулдабаева
 «29» маусым 2025 жыл

Жеке түзету-дамыту бағдарламасы

Баланың аты-жөні: Талғатқызы Айғаным

Жасы: 4

Диагноз: ЗПР,ОНР - 1 уровня

I-кезең: Эмоционалдық қарым-қатынас және сенсорлық бейімделу Мақсаты: Эмоционалдық байланыс орнату, қоршаған ортаны сенсорлыққабылдауын белсендіру.			
Ай	Апта	Лексикалық тақырыптар	Түзету міндеті
Қыркүйек	1	Байланыс,Бейімделу	Кабинеттегі «шекараны» түсіну, заттардың атын атау. «Бер,Ал, Қой» нұсқауларын орындау.
	2	Менің есімім	Өзін айнадан табу, есіміне жауап беру.
	3	Ойыншықтар әлемі	Доп, Аю, Машина. Заттарды сипап сезу (тактильді сезім).
	4	Күзгі түстер	Күзгі жапырақтарды жинау, түстерді бекіту.
Қазан	1	Күзгі киім	«Киін, Шеш» нұсқаулары. Киім атауларын суреттен көрсету.
	2	Жемістер	«Мә,Ал» әрекеттері арқылы алма, алмұрт атауларын пассивті меңгеру.
	3	Көкеністер	Сәбіз, картоп. Заттарды «Бір-көп»деп ажырату.
	4	Дене мүшелері	«бас, қол, аяқ». Дене мүшелерін өз бойынан және қуыршақтан көрсету.

Қараша	1	Гигиена	Сабын, сүлгі. «Жуын» имитациясы. Заттық іс-әрекетті дамыту.
	2	Бет-әлпет	Көз, мұрын, ауыз. Артикуляциялық жаттығулар (ерінді түтікше жасау).
	3	Түстер	Қызыл, сары түстерді ажырату.
	4	Менің отбасым	«Ана, әке, әже». Суреттен туыстарын тану және атауға талпыну.

II-КЕЗЕҢ. Сөйлеу түсінігін тереңдету және сенсомоторика.

Мақсаты: Еліктеу дағдылары және қарапайым түсінік қалыптастыру.

Желтоқсан	1	Қыс	«Қар, мұз, суық» ұғымын бекіту. Тыныс алу жаттығулары. Мәктаны үрлеп ұшыру.
	2	Шырша	Шыршаны безендіру. (Жоғары-төмен) ұғымдарын меңгеру.
	3	Қысқы киімдер	Қолғап, бөрік, тон. Киімдерді топтастыру.
	4	Жаңа жыл	Сыйлықты күту, кезекті күту дағдысын қалыптастыру. Эмоцияны білдіру.
Қаңтар	1	Үй жануарлары	Ит, мысық, сиыр. Дыбыстарын салу.
	2	Жабайы аңдар	«Анасын тап»: логикалық сәйкестендіру.
	3	Құстарға көмек	«Құстарға жем беру»: ұсақ моторика, саусақпен ұстау дағдысы.
	4	Пішіндер	Домалақ пен төртбұрышты тану.
Ақпан	1	Көлік түрлері	Машина, ұшақ дыбыстарына еліктеу. «Токта-жүр» нұсқауын орындау. (бағдаршам түстеру).
	2	Ыдыстар	Ыдыстарды топтастыру. Шай іш- сюжеттік ойынын ойнау.
	3	Жиһаз	Заттардың орнын табу: үстел астында, орындық үстінде.
	4	Қайталау	Өткен тақырыптар бойынша дағдыларын бекіту. (PECS - карточкалары)

III-КЕЗЕҢ. Фразалық сөйлеуге дайындық және әлеуметтену.

Коммуникация және әлеуметтік өзара әрекет.			
Наурыз	1	Көктем/аналар мерекесі	Сыйлық беру (әлеуметтік жест) «Мама» сөзіне назар аудару. Фразалық сөйлеуге талпыну.
	2	Көктем шуағы	Түстерді бекіту. Гүлдерді құрастыру. (пазл).
	3	Наурыз	Ұлттық ойын элементтері. (асық ұстау- тактильді сезім).
	4	Жәндіктер	Көбелек, қоңыз. «үшты-үшты» ойыны. Зейін мен реакция.
Сәуір	1	Су әлемі	«Балықтарды аулау» магнитті ойын-зейін қою. Балық жүзеді-колмен имитация жасау.
	2	Ғарыш	Жарық пен көлеңкемен ойын. Зейінді шоғырландыру.
	3	Гүлдер мен ағаштар	«Биік-аласа» ұғымдарын салыстыру. Көлемдерді салыстыру.
	4	Аула ойындары	Пескотерапия: пішіндер салу, жасырылған затты табу.
Мамыр	1	Жабайы аңдар	Аю, қасқыр, түлкі. Аңдарды суреттен танып, көрсету.
	2	Жаз келеді	Күннің шуағы. Бояумен саусак арқылы сурет салу.
	3	Не үйрендік?	Жыл бойғы лексиканы қайталау. «Бұл не?» сұрағына жауап беру.
	4	Қорытынды Диагностика	Көзбен байланыстың ұзақтығын тексеру, еркін ойын.

Тексерілді *Бердаулетова* Бердаулетова Г.К

Коммуникация және әлеуметтік өзара әрекет.			
Наурыз	1	Көктем/аналар мерекесі	Сыйлық беру (әлеуметтік жест) «Мама» сөзіне назар аудару. Фразалық сөйлеуге талпыну.
	2	Көктем шуағы	Түстерді бекіту. Гүлдерді құрастыру. (пазл).
	3	Наурыз	Ұлттық ойын элементтері. (асық ұстау- тактильді сезім).
	4	Жәндіктер	Көбелек, қоңыз. «ұшты-ұшты» ойыны. Зейін мен реакция.
Сәуір	1	Су әлемі	«Балықтарды аулау» магнитті ойын-зейін қою. Балық жүзеді-колмен имитация жасау.
	2	Ғарыш	Жарық пен көлеңкемен ойын. Зейінді шоғырландыру.
	3	Гүлдер мен ағаштар	«Биік-аласа» ұғымдарын салыстыру. Көлемдерді салыстыру.
	4	Аула ойындары	Пескотерапия: пішіндер салу, жасырылған затты табу.
Мамыр	1	Жабайы аңдар	Аю, қасқыр, түлкі. Аңдарды суреттен танып, көрсету.
	2	Жаз келеді	Күннің шуағы. Бояумен саусак арқылы сурет салу.
	3	Не үйрендік?	Жыл бойғы лексиканы қайталау. «Бұл не?» сұрағына жауап беру.
	4	Қорытынды Диагностика	Көзбен байланыстың ұзақтығын тексеру, еркін ойын.

Тексерілді *Бердаулетова* Бердаулетова Г.К

Балабақшалардағы ЕББҚ балалардың ата-аналарына арналған Сауалнама

Құрметті, ата-аналар ұсынылатын сұрақтарға жауап беруіңізді сұраймыз. Бұл балабақша мамандарының балаларға оқытуды ұйымдастыру мен көмек көрсетуді жақсартуға септігін тигізеді. мінез-құлықтың (дамудың) бірде-бір белгісін өткізбей, крест қою немесе ұсынылған төрт жауаптың бірін сызу қажет. егер маңызды деп санасаңыз, бала туралы қосымша ақпарат жазыңыз.

1. Сіз өз балаңыздың дені сау, мықты, шыдамды, балабақша жүктемелерімен күресуге қабілетті деп санайсыз ба?

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

2. Сіз оның есту, көруі қалыпты деңгейде дамығанына сенімдісіз бе? (егер ауытқушылық бар болса, онда есту, көру немесе сөйлеу тілін белгілеңіз)

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

Қосымша ақпарат (Денсаулығында қандай ауытқушылық бар қысқаша):

3. Сізді уайымдататындай мінез-құлқында қандай да бір ауытқу бар ма: қимылының шектеулігі немесе тежелуі, уайымға бейім, ашушандық, шулы, ыстықты көтере алмау, жылауық, негізсіз қорқыныш және т.б.?

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

Қосымша ақпарат: (қандай белгілер қысқаша)

4. Сөйлеуді түсінуде немесе өз сөйлеу тілінде қиындықтар бар ма: дыбыстарды, сөздерді дұрыс айтпайды, сөйлемдерді құра алмайды, қайта айта алмайды (кергінің астын сызу керек).

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

5. Бала өлеңдерді, ертегілерді немесе әңгімелерді, ауызша тапсырмаларды, әріптерді немесе сандарды жақсы есте сақтай ала ма?

(қажеттісінің астын сызу: өлеңдер немесе әріптер)

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

6. Оқуды тыңдағанда, сурет салғанда, теледидарды көргенде бала ынталы және мұқият бола ала ма?

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

7. Бала жұмыс барысында қалай тез шаршайды, ол ұйықтайды ма?

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ сәйкес келетінді сызыңыз:

- Ұзақ уақыт жұмыс істей алады (30 минуттан артық), тіпті ол ұнамаса да.

- Оған ұнайтын нәрсемен ғана ұзақ уақыт айналыса алады

- тіпті егер ол ұнаса да, онымен ұзақ уақыт айналыса алмайды

- Ұзақ отыра алмайды

8. Оны еңгі деп атауға болады ма? Сурет салуды, мүсіндеуді, қайшымен жұмыс істеуді, баспа әріптерімен жазуды біледі ме? Өзі бауды байлауды, түймелерді тағуды, секіруді, велосипед тебуді, доппен ойнай ала ама? (қайсысын жасай алатынын сызыңыз: сурет салуды немесе тағуды)

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

9. Бала өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын меңгерген бе (киіну, шешіну, ұқыпты түрде сақтау мүмкін бе)? Ол ойыншықтарды, заттарды жинауға үйренген бе?

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

10. Сіздің баланыз өте жауапты деп айтуға бола ма? (тапсырмалар туралы ұмытпайды, оларды уақытында орындауға тырысады).

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

11. Бала ересектермен, басқа балалармен, қоғамдық орындарда мінез-құлық нормаларын ұстана ма?

- 1) иа 3) иа дегеннен гөрі жоқ
2) жоқ дегеннен гөрі иа 4) жоқ

баланың күшті жақтары: Балам ұзақ уақытқа бір
жұмыс жасама, бірақ екі күнде жұмыс арттыра тигізеді.

баланың әлсіз жақтары: жақ, жұмыс ермеу.

16 формасы

ППК қызметінің мамандарының білім алушының ата-анасымен сұхбатының
хаттамасы

(сұхбаттан кейін толтырылады)

Баланың аты, тегі Мейрамова Айгерім

Туған

30.09.2001

жылы

Мекен-жайы

Отбасы құрамы:

Әкесі – (АЖТ, туған жылы, білім, жұмыс орны, қызметі, жұмыс телефоны, байланыс телефоны)

Муратов Мамат

Анасы – (АЖТ, туған жылы, білім, жұмыс орны, қызметі, жұмыс телефоны, байланыс телефоны)

Мейрамова Айгерім

Отбасының басқа да мүшелері: 4

Отбасының әлеуметтік сипаты: Толық/толық емес/көпбалалы/ әлеуметтік жайсыз. Жоғары, орташа материалдық табысы бар (камтамасыз етілген)/ төмен материалдық табысы бар отбасы (табысы аз); әлеуметтік көмекті алуға мұқтаж

Толық, көпбалалы.

Өмір сүру жағдайы: өзінің үйі бар/жоқ, пәтерді жалға алады және т.б.

өзінің үйі бар

Баланың бөлек бөлмесі бар/ бала отбасы мүшесімен бірге бір бөлмеде/ бала сабақ оқу үшін және ұйықтау үшін жеке бөлмесі жоқ/және т.б.

Отбасылық және балалар-ата-ана қатынастарының ерекшеліктері

Отбасындағы психологиялық ортасы. Тәрбиелеу түрі (гиперопека, гипоопека және караусыз, авторитарлық тәрбие, тиянақсыз). Ата-аналардың баланы оқытуға, үй тапсырмаларын орындауға қатысы

Отбасында психологиялық ортасы жақсы.
Отбасы жағдайы көрсетеді.

Ата - аналардың балабақша мамандарымен қарым-қатынасы

толық байланыста, тұрақты.

2. Бала туралы мәлімет

1. ДМПК-ның қорытындысы мен ұсыныстары.

Задержка психического развития. ОМР - 1 уровень.

2. Денсаулық күйі (медициналық қорытынды, анықтама)

- есту жақсы

- көру жақсы

- қимыл сфера дәлелісіз бай дағдылар.

Созылмалы аурулардың болуы, емдеу (педиатр, невропатолог, басқа дәрігерлердің

Созылмалы аурулар жоқ.

Мүгедектік: жок/ иэ (кандай ауру бойынша)

3. Логопед, психолог, дефектолог, баска мамандармен дамытушы сабактарга катысады/катыскан логопед, дефектолог мамандармен дамытушы сабактарга катысады.

4. Спорттык секцияларга, үйірмелерге, билерге катысады

5. Ата-аналардын бала туралы пікірі (ата-аналармен әңгімелесу, сауалнама жүргізу нәтижелері бойынша маман толтырады)

Баланы дамыту мен оқытуда ата-аналарды не мазалайды?

Баланың сөйлеу тілінің дамуы мен көрне-көрсетме жұмысы оқытуда.

Баланың күшті жактары (ата-аналардың пікірі)

Көрне және сөйлеу ерте аяқтала бастаган, зейіні тұрақты, өз айтып жеткізе біледі.

Баланың әлсіз жактары (ата-аналардың пікірі)

А. Добжастардың дұрыс сараланбауымен сөздік көрсеткіші.

Ата-аналардың сұраулары (баланы психологиялық-педагогикалық қолдау бойынша ата-аналардың ұсыныстары мен тілектері)

Түзету дамыту қиындықтарын барлағанды көрсетіп қалдыру керек.

Бала дамуының әлеуметтік жағдайын зерттеу бойынша жалпы қорытындылар мен ұсыныстар:

Түзету - дамыту қиындықтарын тиянақты түрде жасау, зейінділік бейімделуін және қиындықтардың дамуына даму ұсынады.

2 а-формасы

Балаға бақылау жасау хаттамасы

(бірнеше күн ішінде бағалау)

Баланың аты-жөні Маматқазы Айтжан

Тәрбиеші мен мамандар (логопед, психолог, арнайы педагог) хаттамала көрсетілген критерийлерді пайдалана отырып, мінез-құлықтың немесе қызметтің бірде-бір белгісін жібермей балабақшадағы әрекеттерімен мінез-құлықты жеке қадағалайды.

Егер көрсетілген белгі әлсіз көрінсе, онда тиісті бағанда «1» қойылады, егер белгі елеулі дәрежеде көрінсе, онда «2» қойылады. Егер кестеде сипатталған мінез-құлық сипаттамасы байқалмаса, онда баған **бос** қалдырылады.

Егер баланың мінез-құлығының қандай да бір сипаттамасын қалай атап өтуге болады деген күдік туындаса, баланың таяуда өзін қалай ұстағанын еске алу керек.

Бақылау бірнеше күн бойы жүргізіледі, бақылау түрлі сабақтарда, топта, серуен кезінде жүргізіледі.

№	Бағалау сипаты	Бақылау күні		
	I.Топтағы мінез-құлқы	қарқын	қарқын	қарқын
1.	Сабақтарда тынымсыз, зейіні тұрақсыз, істі аяғына дейін жеткізбейді.			
2.	Тапсырмаларды бірнеше рет қайталауды және ересектің тұрақты бақылауына мұқтаж	/	/	/
3.	Тәрбиешінің нұсқаулықтарын, талаптарын бірден емес, баяу қабылдайды. Артта қалушылық. Жұмысқа бірден қосылмайды, ұзақ «ойланады».	/	/	
4.	Тәрбиешіге немесе басқа балаларға сабақ барысында кедергі жасайды			
5.	Тәрбиешінің талабын, топтың күнделікті күн тәртібін орындамайды..			
6.	Тәрбиешінің фронтальды нұсқаулықтарын қабылдамайды, топ жұмысына өз бетінше кірмейді (өзін жоқ деп санайды) және топта тәрбиеші берген тапсырмаларын ересек адамның көмегінсіз орындамайды.	/	/	
	II. Қызмет қарқыны			
1.	Баяу, жайбасар, басқа балаларға ілесе алмайды, үлгермейді	/	/	/
2.	Жұмыс қарқыны тұрақсыз. Тез шаршап, әлсірейді: енжар немесе керсінше, ширақ болу.	2	2	2
3.	Ынтамен жұмыс істемейді, көп қателіктер жібереді, сабақ барысын қадағаламайды, көп алаңдайды.			
4.	Жұмыс қарқыны жылдам, бірақ ретсіз және «орынсыз» жұмыс істейді.			
	III. Танымдық дамуы			
1.	Жеткілікті деңгейде зерек емес: қарапайым тапсырмалар мен сұрақтарға жауап беруге қиналады	/	/	
2.	Жиі қосымша көмек пен түсіндіруге мұқтаж	/	/	
3.	Оқу үшін білік пен дағды, қоршаған орта туралы білім көлемі жеткіліксіз	/	/	/
4.	Көру арқылы ақпаратты қабылдаудағы қиындықтар:			

	суреттен қажетті белгілерді бірден көрмейді, дәптердің, жазулардың, оқулықтың кеңістігінде нашар бағдарланады.			
	IV. Сөйлеу тілінің дамуы			
1.	Сөйлеу тілі анық емес. Дыбыс айтудың қиындықтары бар.	2	2	2
2.	Басқа балалармен салыстырғанда сөздік қоры аз. Сөйлеудің грамматикалық құрылымында бұзылыстары бар.	1	1	1
3.	Айқын пікір білдіру мен әңгімелеп беруде қиындықтар бар. Бір буынды сөздермен сөйлеуге тырысады	2	2	2
4.	Есту арқылы ақпаратты қабылдауы баяу, ауызша өтініштер мен түсініктемелерді түсінудің қиындықтары.	1	1	1
	V. Құрдастары және ересек адамдармен қарымқатынасы			
1.	Балалардан қашады, қарым-қатынас аз жасайды, өзі жалғыз ойнауды қалайды.			
2.	Балалармен көп төбелеседі, ашуланады.			
3.	Ойнай алмайды және әңгіме жүргізе алмайды.	1	1	1
4.	Балалармен, тәрбиешімен, басқа да ересектермен қарым-қатынас жасау дистанциясын сезінуі төмен, шектен тыс қарым-қатынас жасай береді	1	1	1
	VI. Эмоционалдық ерекшеліктер			
1.	Көңіл-күй аясы жоғары, көп сөйлейді, «бүкіл жерде жүреді», ескертулер мен сындарға әлсіз жауап береді.			
2.	Эмоционалық «көңіл түсуі»: жеңіл долдана қалады, козу мен ашудан бірден жылау мен ренішке көшеді. Эмоционалды тұрақты емес болуы мүмкін: ретсіз күлу, айқайлау, өзімен өзі сөйлеу (қажетісін сызу қажет)			
3.	Бала және ересек адаммен қатынас жасау кезінде агрессия танытады.			
4.	Көңіл-күйі төмен, қорқады және алаңдайды, жылап, өз күшіне сенімсіз болады.			
5.	Төмен бағаға, ескертулерге, сәтсіздіктерге адекватты емес реакция танытады: мазасыздану, айқайлау, жылау, тәрбиешімен дауласу, қызметтен бас тарту (қажеттінің астын сызу)			
	VII. Моторлық дамуы			
1.	Жазуы нашар, қисық, түсініксіз	2	2	1
2.	Жалпы координациясы бұзылған. Епсіз, икемсіз			
3.	Еңбек және сурет салу тапсырмаларынан айтарлықтай жетістікке жетпейді.			
4.	Жиі сол қолымен жұмыс жасауға құмар			
	VIII. Әлеуметтік-тұрмыстық дағдысы			
1.	Өз бетінше түйме, бауды тағуда, киімді шешу мен киюде қиындықтар	2	2	2
2.	Өз бетінше сабаққа дайындала алмайды: сабақ үшін қажетті дәптер, оқулық, оқу құралдарын алу.	1	1	1
3.	Ұқыпты тамақтанбайды, ұқыпсыз киінеді, «лас», барлық уақытта өз заттарын жоғалтады немесе ұмытып кетеді (керегінің астын сызу керек).			

2 а-формасы
Балаға бақылау жасау хаттамасы
 (бірнеше күн ішінде бағалау)

Баланың аты-жөні Шығартқызов Азамат

Тәрбиеші мен мамандар (психолог, арнайы педагог) хаттамала көрсетілген критерийлерді пайдалана отырып, мінез-құлықтың немесе қызметтің бірде-бір белгісін жібермей балабақшадағы әрекеттерімен мінез-құлқын жеке қадағалайды.

Егер көрсетілген белгі әлсіз көрінсе, онда тиісті бағанда «1» қойылады, егер белгі елеулі дәрежеде көрінсе, онда «2» қойылады. Егер кестеде сипатталған мінез-құлық сипаттамасы байқалмаса, онда баған **бос** қалдырылады.

Егер баланың мінез-құлқының қандай да бір сипаттамасын қалай атап өтуге болады деген күдік туындаса, баланың таяуда өзін қалай ұстағанын еске алу керек.

Бақылау бірнеше күн бойы жүргізіледі, бақылау түрлі сабақтарда, топта, серуен кезінде жүргізіледі.

№	Бағалау сипаты	Бақылау күні		
	I.Топтағы мінез-құлқы	1-күн	2-күн	3-күн
1.	Сабақтарда тынымсыз, зейіні тұрақсыз, істі аяғына дейін жеткізбейді.			
2.	Тапсырмаларды бірнеше рет қайталауды және ересектің тұрақты бақылауына мұқтаж	1	1	
3.	Тәрбиешінің нұсқаулықтарын, талаптарын бірден емес, баяу қабылдайды. Артта қалушылық. Жұмысқа бірден қосылмайды, ұзақ «ойланады».	1	1	
4.	Тәрбиешіге немесе басқа балаларға сабақ барысында кедергі жасайды			
5.	Тәрбиешінің талабын, топтың күнделікті күн тәртібін орындамайды..			
6.	Тәрбиешінің фронтальды нұсқаулықтарын қабылдамайды, топ жұмысына өз бетінше кірмейді (өзін жоқ деп санайды) және топта тәрбиеші берген тапсырмаларын ересек адамның көмегінсіз орындамайды.			
	II. Қызмет қарқыны			
1.	Баяу, жайбасар, басқа балаларға ілесе алмайды, үлгермейді	1		1
2.	Жұмыс қарқыны тұрақсыз. Тез шаршап, әлсірейді: енжар немесе керсінше, ширақ болу.	2	2	2
3.	Ынтамен жұмыс істемейді, көп қателіктер жібереді, сабақ барысын қадағаламайды, көп алаңдайды.			
4.	Жұмыс қарқыны жылдам, бірақ ретсіз және «орынсыз» жұмыс істейді.			
	III. Танымдық дамуы			
1.	Жеткілікті деңгейде зерек емес: қарапайым тапсырмалар мен сұрақтарға жауап беруге қиналады			
2.	Жиі қосымша көмек пен түсіндіруге мұқтаж			
3.	Оқу үшін білік пен дағды, қоршаған орта туралы білім көлемі жеткіліксіз	1	1	1
4.	Қору арқылы ақпаратты қабылдаудағы қиындықтар:			

	суреттен қажетті белгілерді бірден көрмейді, дәптердің, жазулардың, оқулықтың кеңістігінде нашар бағдарланады.			
	IV. Сөйлеу тілінің дамуы			
1.	Сөйлеу тілі анық емес. Дыбыс айтудың қиындықтары бар.	2	2	2
2.	Басқа балалармен салыстырғанда сөздік қоры аз. Сөйлеудің грамматикалық құрылымында бұзылыстары бар.	1	1	1
3.	Айқын пікір білдіру мен әңгімелеп беруде қиындықтар бар. Бір буынды сөздермен сөйлеуге тырысады	2	2	
4.	Есту арқылы ақпаратты қабылдауы баяу, ауызша өтініштер мен түсініктемелерді түсінудің қиындықтары.	1	1	
	V. Құрдастары және ересек адамдармен қарымқатынасы			
1.	Балалардан қашады, қарым-қатынас аз жасайды, өзі жалғыз ойнауды қалайды.			
2.	Балалармен көп төбелеседі, ашуланады.			
3.	Ойнай алмайды және әңгіме жүргізе алмайды.	1	1	
4.	Балалармен, тәрбиешімен, басқа да ересектермен қарым-қатынас жасау дистанциясын сезінуі төмен, шектен тыс қарым-қатынас жасай береді	1	1	1
	VI. Эмоционалдық ерекшеліктер			
1.	Көңіл-күй аясы жоғары, көп сөйлейді, «бүкіл жерде жүреді», ескертулер мен сындарға әлсіз жауап береді.			
2.	Эмоционалық «көңіл түсуі»: жеңіл долдана қалады, козу мен ашудан бірден жылау мен ренішке көшеді. Эмоционалды тұрақты емес болуы мүмкін: ретсіз күлу, айқайлау, өзімен өзі сөйлеу (қажетісін сызу қажет)			
3.	Бала және ересек адаммен қатынас жасау кезінде агрессия танытады.			
4.	Көңіл-күйі төмен, қорқады және алаңдайды, жылап, өз күшіне сенімсіз болады.			
5.	Төмен бағаға, ескертулерге, сәтсіздіктерге адекватты емес реакция танытады: мазасыздану, айқайлау, жылау, тәрбиешімен дауласу, қызметтен бас тарту (қажеттінің астын сызу)			
	VII. Моторлық дамуы			
1.	Жазуы нашар, қисық, түсініксіз	2	2	
2.	Жалпы координациясы бұзылған. Епсіз, икемсіз			
3.	Еңбек және сурет салу тапсырмаларынан айтарлықтай жетістікке жетпейді.			
4.	Жиі сол қолымен жұмыс жасауға құмар			
	VIII. Әлеуметтік-тұрмыстық дағдысы			
1.	Өз бетінше түйме, бауды тағуда, киімді шешу мен киюде қиындықтар	2	2	
2.	Өз бетінше сабаққа дайындала алмайды: сабақ үшін қажетті дәптер, оқулық, оқу құралдарын алу.	1	1	1
3.	Ұқыпты тамақтанбайды, ұқыпсыз киінеді, «лас», барлық уақытта өз заттарын жоғалтады немесе ұмытып кетеді (керегінің астын сызу керек).			

2 а-формасы
Балаға бақылау жасау хаттамасы
 (бірнеше күн ішінде бағалау)

Баланың аты-жөні Машатқара Айжан

Тәрбиеші мен мамандар (психолог, арнайы педагог) хаттамада көрсетілген критерийлерді пайдалана отырып, мінез-құлықтың немесе қызметтің бірде-бір белгісін жібермей балабақшадағы әрекеттерімен мінез-құлқын жеке қадағалайды.

Егер көрсетілген белгі әлсіз көрінсе, онда тиісті бағанда «1» қойылады, егер белгі елеулі дәрежеде көрінсе, онда «2» қойылады. Егер кестеде сипатталған мінез-құлық сипаттамасы байқалмаса, онда баған **бос** қалдырылады.

Егер баланың мінез-құлқының қандай да бір сипаттамасын қалай атап өтуге болады деген күдік туындаса, баланың таяуда өзін қалай ұстағанын еске алу керек.

Бақылау бірнеше күн бойы жүргізіледі, бақылау түрлі сабақтарда, топта, серуен кезінде жүргізіледі.

№	Бағалау сипаты	Бақылау күні		
	I. Топтағы мінез-құлық	май	маусым	маусым
1.	Сабақтарда тынымсыз, зейіні тұрақсыз, істі аяғына дейін жеткізбейді.			
2.	Тапсырмаларды бірнеше рет қайталауды және ересектің тұрақты бақылауына мұқтаж	1	1	1
3.	Тәрбиешінің нұсқаулықтарын, талаптарын бірден емес, баяу қабылдайды. Артта қалушылық. Жұмысқа бірден қосылмайды, ұзақ «ойланады».			
4.	Тәрбиешіге немесе басқа балаларға сабақ барысында кедергі жасайды			
5.	Тәрбиешінің талабын, топтың күнделікті күн тәртібін орындамайды..			
6.	Тәрбиешінің фронтальды нұсқаулықтарын қабылдамайды, топ жұмысына өз бетінше кірмейді (өзін жоқ деп санайды) және топта тәрбиеші берген тапсырмаларын ересек адамның көмегінің орындамайды.			
	II. Қызмет қарқыны			
1.	Баяу, жайбасар, басқа балаларға ілесе алмайды, үлгермейді	1	1	1
2.	Жұмыс қарқыны тұрақсыз. Тез шаршап, әлсірейді: енжар немесе керсінше, ширақ болу.	1	1	1
3.	Ынтамен жұмыс істемейді, көп қателіктер жібереді, сабақ барысын қадағаламайды, көп алаңдайды.	1	1	1
4.	Жұмыс қарқыны жылдам, бірақ ретсіз және «орынсыз» жұмыс істейді.			
	III. Танымдық дамуы			
1.	Жеткілікті деңгейде зерек емес: қарапайым тапсырмалар мен сұрақтарға жауап беруге қиналады	1	1	1
2.	Жиі қосымша көмек пен түсіндіруге мұқтаж	1	1	1
3.	Оқу үшін білік пен дағды, қоршаған орта туралы білім көлемі жеткіліксіз	1	1	1
4.	Көру арқылы ақпаратты қабылдаудағы қиындықтар:			

	суреттен қажетті белгілерді бірден көрмейді, дәптердің, жазулардың, оқулықтың кеністігінде нашар бағдарланады.			
	IV. Сөйлеу тілінің дамуы			
1.	Сөйлеу тілі анық емес. Дыбыс айтудың қиындықтары бар.	1	1	1
2.	Басқа балалармен салыстырғанда сөздік қоры аз. Сөйлеудің грамматикалық құрылымында бұзылыстары бар.			
3.	Айқын пікір білдіру мен әңгімелеп беруде қиындықтар бар. Бір буынды сөздермен сөйлеуге тырысады			
4.	Есту арқылы ақпаратты қабылдауы баяу, ауызша өтініштер мен түсініктемелерді түсінудің қиындықтары.	1	1	1
	V. Құрдастары және ересек адамдармен қарымқатынасы			
1.	Балалардан қашады, қарым-қатынас аз жасайды, өзі жалғыз ойнауды қалайды.			
2.	Балалармен көп төбелеседі, ашуланады.			
3.	Ойнай алмайды және әңгіме жүргізе алмайды.			
4.	Балалармен, тәрбиешімен, басқа да ересектермен қарым-қатынас жасау дистанциясын сезінуі төмен, шектен тыс қарым-қатынас жасай береді	1	1	1
	VI. Эмоционалдық ерекшеліктер			
1.	Көңіл-күй аясы жоғары, көп сөйлейді, «бүкіл жерде жүреді», ескертулер мен сындарға әлсіз жауап береді.	1	1	1
2.	Эмоционалық «көңіл түсуі»: жеңіл долдана қалады, козу мен ашудан бірден жылау мен ренішке көшеді. Эмоционалды тұрақты емес болуы мүмкін: ретсіз күлу, айқайлау, өзімен өзі сөйлеу (қажетісін сызу қажет)			
3.	Бала және ересек адаммен қатынас жасау кезінде агрессия танытады.			
4.	Көңіл-күйі төмен, қорқады және алаңдайды, жылап, өз күшіне сенімсіз болады.			
5.	Төмен бағаға, ескертулерге, сәтсіздіктерге адекватты емес реакция танытады: мазасыздану, айқайлау, жылау, тәрбиешімен дауласу, қызметтен бас тарту (қажеттінің астын сызу)			
	VII. Моторлық дамуы			
1.	Жазуы нашар, қисық, түсініксіз	1	1	1
2.	Жалпы координациясы бұзылған. Епсіз, икемсіз			
3.	Еңбек және сурет салу тапсырмаларынан айтарлықтай жетістікке жетпейді.	1	1	1
4.	Жиі сол қолымен жұмыс жасауға құмар			
	VIII. Әлеуметтік-тұрмыстық дағдысы			
1.	Өз бетінше түйме, бауды тағуда, киімді шешу мен киюде қиындықтар	2	2	2
2.	Өз бетінше сабаққа дайындала алмайды: сабақ үшін қажетті дәптер, оқулық, оқу құралдарын алу.	1	1	1
3.	Ұқыпты тамақтанбайды, ұқыпсыз киінеді, «лас», барлық уақытта өз заттарын жоғалтады немесе ұмытып кетеді (керегінің астын сызу керек).			

26 формасы
Баланың әрекеті мен мінез-құлқы психологиялық-педагогикалық
бағалау

(бірнеше күнгі бақылау қорытындылары енгізіледі)

Баланың аты-жөні Шалғатқара Айтжан Жасы: 4
 Тәрбиеші/психолог, дефектолог, Құдірбек Ж.С.
 Тобы Балалар ересек топ Бақылау күні қыркүйек

26 –форма топта баланы бақылау нәтижесі бойынша толтырылады. Бақылау хаттамасында жиі қолданылған балдар әр графикке қойылады

№	Бағалау сипаты	Балдық жүйеле бағалау		
		бетонды	аралық	фронтонды
I. Топтағы тәртібі				
1.	Сабақтарда тынымсыз, зейіні тұрақсыз, істі аяғына дейін жеткізбейді.			
2.	Тапсырмаларды бірнеше рет қайталауды және ересектің тұрақты бақылауына мұқтаж	1	1	1
3.	Тәрбиешінің нұсқаулықтарын, талаптарын бірден емес, баяу қабылдайды. Артта қалушылық. Жұмысқа бірден қосылмайды, ұзақ «ойланады».	1	1	
4.	Тәрбиешіге немесе басқа балаларға сабақ барысында кедергі жасайды			
5.	Тәрбиешінің талабын, топтың күнделікті күн тәртібін орындамайды.			
6.	Тәрбиешінің фронтальды нұсқаулықтарын қабылдамайды, топтың жұмысына өз бетінше кірмейді (өзін жоқ деп санайды) және топ тапсырмаларын ересек адамның көмегінсіз орындамайды.	1		
II. Қызмет қарқыны				
1.	Баяу, жайбасар, басқа балаларға ілесе алмайды, үлгермейді	1	1	1
2.	Жұмыс қарқыны тұрақсыз. Тез шаршап, әлсірейді: енжар немесе керсінше, ширақ болу.	2	2	1
3.	Ынтамен жұмыс істемейді, көп қателіктер жібереді, сабақ барысын қадағаламайды, көп алаңдайды.			1
4.	Жұмыс қарқыны жылдам, бірақ ретсіз және «орынсыз» жұмыс істейді.			
III. Танымдық дағдысы				
1.	Жеткілікті деңгейде зерек емес: қарапайым тапсырмалар мен сұрақтарға жауап беруге қиналады	1		1
2.	Жиі қосымша көмек пен түсіндіруге мұқтаж	1		1
3.	Оқу үшін білік пен дағды, қоршаған орта туралы білім көлемі жеткіліксіз	1	1	1
4.	Көру арқылы ақпаратты қабылдаудағы қиындықтар: суреттен қажетті белгілерді бірден көрмейді, дәптердің, жазулардың,			

	оқулықтың кеңістігінде нашар бағдарланады.			
IV. Сөйлеу тілінің дамуы				
1.	Сөйлеу тілі анық емес. Дыбыс айтудың қиындықтары бар.	2	2	1
2.	Басқа балалармен салыстырғанда сөздік қоры аз. Сөйлеудің грамматикалық құрылымында бұзылыстары бар.	1	1	
3.	Айқын пікір білдіру мен әңгімелен беруде қиындықтар бар. Бір буынды сөздермен сөйлеуге тырысады	2	2	
4.	Есту арқылы ақпаратты қабылдауы баяу, ауызша өтініштер мен түсініктемелерді түсінудің қиындықтары.	1	1	1
V. Құрдастары және ересек адамдармен қарым-қатынасы				
1.	Балалардан қашады, қарым-қатынас аз жасайды, өзі жалғыз ойнауды қалайды.			
2.	Балалармен көп төбелеседі, ашуланады.			
3.	Ойнай алмайды және әңгіме жүргізе алмайды.	1	1	
4.	Балалармен, тәрбиешімен, басқа да ересектермен қарым-қатынас жасау дистанциясын сезінуі төмен, шектен тыс қарым-қатынас жасай береді	1	1	1
VI. Эмоционалдық ерекшеліктер				
1.	Көңіл-күй аясы жоғары, көп сөйлейді, «бүкіл жерде жүреді», ескертулер мен сындарға әлсіз жауап береді.			1
2.	Эмоционалық «көңіл түсуі»: жеңіл долдана қалады, қозу мен ашудан бірден жылау мен ренішке көшеді. Эмоционалды тұрақты емес болуы мүмкін: ретсіз күлу, айқайлау, өзімен өзі сөйлеу (қажетісін сызу қажет)			
3.	Бала және ересек адаммен қатынас жасау кезінде агрессия танытады.			
4.	Көңіл-күйі төмен, қорқады және алаңдайды, жылап, өз күшіне сенімсіз болады.			
5.	Төмен бағаға, ескертулерге, сәтсіздіктерге адекватты емес реакция танытады: мазасыздану, айқайлау, жылау, мұғаліммен дауласу, қызметтен бас тарту (қажеттінің астын сызу)			
VII. Моторлық дамуы				
1.	Жазуы нашар, қисық, түсініксіз	2	2	1
2.	Жалпы координациясы бұзылған. Епсіз, икемсіз			
3.	Еңбек және сурет салу пәнінен айтарлықтай жетістікке жетпейді.			1
4.	Жиі сол қолымен жұмыс жасауға құмар			
VIII. Әлеуметтік-тұрмыстық дағдысы				
1.	Өз бетінше түйме, бауды тағуда, киімді шешу мен киюде қиындықтар	2	2	2
2.	Өз бетінше сабаққа дайындала алмайды: сабақ үшін қажетті дәптер, оқулық, оқу құралдарын алу.	1	1	1
3.	Ұқыпты тамақтанбайды, ұқыпсыз киінеді, «лас», барлық уақытта өз заттарын жоғалтады немесе ұмытып кетеді (керегінің астын сызу керек).			
Балдық көрсеткіштің жалпы саны		22%	20%	16%

Толтыру күні «23» 09 2025 ж

Педагогтың/арнайы маманның қолы 

Қорытынды №10147

Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасының «Алтай
қаласындағы психологиялық-медициналық-педагогикалық
консультация» КММ

Алтай қаласы, Тохтаров көшесі, 13
Тел. 7-13-91 7-92-43 Сот.тел. 87052138830
Эл.почта: zigan_rmpk@mail.ru

Т.А.Ә. Талгатқызы Айғаным

Туан жылы, айы, күні: 30.09.2021г

Кеңес берілген күні 27.11.2024г

Қорытынды Задержка психического развития. ОНР-1 уровня

Ұсынылды 1) Адаптация общеобразовательной учебной
программы дошкольного воспитания и обучения в условиях общей
группы общеобразовательного детского сада

2) Специальная поддержка дефектологом, логопедом в условиях
кабинета психолого-педагогической коррекции (КППК)

Қорытынды мен ұсынымдар жарамды
(Заключение и рекомендации действительны до: ноября 2026г.)

ПМПК менгерушісі м.а. _____

Невропатолог _____

Психиатр _____

Дефектолог _____

Логопед _____

Психолог _____

Әлеуметтік педагог _____

Искандарова Е.В.

Мирошникова О.В.

Абдрахманова Р.Г.

Шматова Е.В.

Джамбулова З.К

Искандарова Е.В.

Тымбаева Г.А.

6-формасы

Ата-аналардың келісім беру формасы

Мейрамова Аггеріш Келдімұрза

Ата-аналарының (қамқоршыларының) біреуінің аты-жөні

Түршім аурман, Шахматовас

Ата-аналарының (қамқоршыларының) мекен-жайы

8-747-835-70-92

КЕЛІСІМ

Күні: 24.09.2025

24.09.2025

(құрылған күні)

Мен, ұлымның (қызымның) Матамұрза А білім алуы барысындағы жетістіктерін бағалауды жүргізу мен қиындықты және оның күрделілігін анықтауға және арнайы мамандардың жұмыс жүргізуіне келісімді беремін.

Ата-аналарының (қамқоршыларының) біреуі

Мейр
(қолы)

Мейрамова З.Х.
(аты-жөні)

Рәдірбек Н.С.